GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ“
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna
Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
PRETPLATA ZA INOSTRANSTVO TROMJES. DIN. 45

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA I
ŠIBENIK, 5 DECEMBRA 1933
BROJ 45

Karteli narodno zlo

Udruženje trgovaca za srez Šibenik u Šibeniku podiglo je u više prigoda svoj glas protesta proti industrijskim kartelima iznoseći dokaze, da se u većini slučajeva kartelisanja ilegalno obogaćuju kartelisti na štetu naše nacije i njezinih glavnih općih interesa, a sada je u „Trgovačkom Vijesniku“ br. 47 od 25 studenoga 1933. izašao o tomu članak slijedećeg sadržaja:

„Super-profiti kartela tvornica šećera u našoj zemlji. Mi smo već u više navrata pisali u našem listu o raznim kartelima šećera, te smo svakim takvim povodom isticali štetnost postojanja kartela za općenitost, trgovinu i potrošače. Karteli su u teoriji zamišljeni da olakšaju narodnoj privredi razvoj i dobru prodaju, ali se ta zamišljena ideja na papiru, pokazala u praksi kao najveće narodno zlo i narodni neprijatelj. Tu papirnatu teoriju iskoristili su razni spekulanti i osnivaju kartele samo zato, da se obogate bez obzira da li s takovim radom štetuje država i narod. Njima je glavna svrha da na tome poslu zaradjuju, nedozvoljeno i obilazeći propise Zakona, velike svote novaća. Kako iz prakse i iz dnevne štampe znamo, sva domaća privreda i staleška Udruženja ustala su protiv kartela i njihovih osnivača, jer je ustanovljeno da njihov rad imade jednu jedinu svrhu, nečasnu svrhu, koja ide isključivo za ličnim bogaćenjem, a na izričitu štetu širokih narodnih slojeva i same države. Široke narodne slojeve oštećuju kartelisti sa nemoralnim povisivanjem cijena robi, trgovce dovode u nezgodan položaj, jer im diktiraju pretjerano visoke cijene dok državu najčešće ti kartelisti oštećuju, kako smo to u posljednje vrijeme imali prilike da čitamo u štampi, na porezima i taksama. Dakle nije potrebno da trošimo mnogo riječi o štetnosti kartela po sve narodne slojeve, staleže i državu, jer smo svi već dovoljno upoznati sa materijalom s kojim nas usrećuju razni kartelisti, koji su u najviše slučajeva inostranci ili izraziti neprijatelji našega naroda, odnosno prevejani materijalisti, kojima ništa nije sveto a pred očima im lebdi jedini cilj, a to je bezobzirno zgrtanje novaca na tudju štetu i tudji račun. Ne sumjivo je da smo uvijek bili u pravu, kad smo iznosili naše tvrdnje o bezdušnim kartelistima, pa držeći se toga načela, jer želimo da služimo pravici i istini te čišćenju narodne privrede od nesavjesnih elemenata, iznjet ćemo nekoliko podataka o basnoslovnim zaradama naših tvornica šećera. Utvrdjeno je da tvornice šećera u našoj zemlji zaradjuju svake godine oko 250,000.000 dinara samo u razlici sa cijenama našeg šećera prema cijenama šećera na svijetskom tržištu. Kako to znamo zar nemamo pravo da protestujemo protivu tih narodnih gulikoža koji upravo upropašćuju ne samo trgovca, trgovački stalež i potrošača, nego čak i cjelokupnu nacionalnu privredu? No zarada kartelista ne sastoji se samo u tih 250 miliona dinara, nego je ona kudikamo veća ako se ovamo pribroje ti super-profiti, koje zaradjuju na tome što je kod nas sirovina jeftinija nego u drugim zemljama, radna snaga se daje u bezcijenje, dok su sve ostale režije osjetljivo manje. Tako utvrdjene zarade u vidu super-profita najbolje dokazuju kako rade u našoj zemlji razni inostrani spekulanti, a sa njima i neki naši nesavjesni privrednički elementi, jer spomenute velike svote novaca ne mogu se zaraditi kroz godinu dana na normalan i pošten način. To smo najbolje uvidili u borbi trgovaca sa karteliranim tvornicama šećera prigodom povisivanja cijena šećera u detalju. Tvornice su povisili neradno cijene, ali su trgovci ipak nastojali da održe u detalju stare cijene sve dotle, dok nisu uvidili da kartelisti šećera ni u kojem slučaju neće da otstupe od svoje namjere. Poslije tog gesta karteliranih tvorničara bili su trgovci prisiljeni da prihvate diktirane cijene šećeru i u detalju. I ovaj najnoviji potez kartelista šećera, kojima su na čelu skoro sve sami stranci, potkrepljuje našu tvrdnju o nesavjesnom radu kartelista, a široki narodni slojevi mogu da očute na samima sebi šta znači kartel za potrošača, kao i za samoga trgovca detaljistu. Stoga mi u svakom slučaju apeliramo na vlasti da zabrane osnivanje kartela i što skorije donesu najstrožije zakone koji će onemogućiti protunarodan rad u obliku kartela s pomoću velikih kapitala i inostranaca, koji idu irključivo i redovito samo za tim da opljačkaju siromašne slojeve naroda, a da sebe prljavim spekulacijama i nedozvoljenim manipulacijama preko noći obogate“.

VASO ČOK - ŠIBENIK

Industrija svijeća na električni pogon.
Zastupstvo mineralnih voda Rogaška Slatina.
Skladište papira Zagrebačke dioničke tvornice papira Zagreb.
Skladište anilinskih boja Vilim Brauns, tvornica boja, Celje.
Trgovina kuhinjskog posuđa, staklarije, stakla za prozore i okvira.

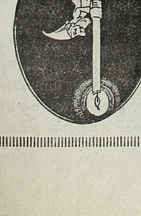

„SAN MARCO“ I AMPELIO CANALI

Sušački „Novi list“ donosi:

„San Marco“ nije nikakvi Sveti Marko već organ fašističke federacije „di combattimento di Dalmazia“ te izlazi desetu godinu u Zadru, ranije kao „Il Littorio Dalmatico“ a sad se, eto posvetio. „San Marco“ zamišlja sebi da je donio luč svijetla u barbarsku tamu u Dalmaciju. Da ta hiljadugodišnja luč i jače zaplamti poveo je sobom „iz zemlje svijetla i sunca“ i signora Canali Ampelia. Signor Ampelio Canali uvodničar je najsvetijeg „San Marka“. Kako njih dvojica, *„San Marko“ i Ampelio Canali*, šire tu luč u duždevu Zadru *(pardon, nella Zara dukale)*· vidjet ćete zamalo iz nekih prevedenih rečenica iz njihova uvodnika *„Il falco e l'Adriatico“* (Soko i Jadran). Prije negoli pređemo na iznošenje toga svijetla i te sjajne hiljadugodišnje talijanske kulture valja da i mi kažemo dvije rječi uvoda.

Nedavno se je pomenuo u našim krajevima posvuda (a ne samo u Beogradu kako „San Marko“ to ističe) kobni Rapalski dan, kad smo mi izgubili najmilije naše krajeve. Pomen se održao svuda, pa i u Beogradu, na koji se specijalno osvrće „San Marko“. Naravski „San Marko“ i signor Ampelio Canali iznose pred svoju publiku, da se u Beogradu vređao Duce i Italija. U Beogradu — veli „San Marko“ — govorio je i veliki čovjek dr. I. M. Čok *(„San Marko“ ga piše Ciok, a da je ostao kod kuće u Trstu bili bi ga preudesili u „Ciocchi“).* I tu priča „San Marko“ ili bolje signor Canali, da je dr. Čok „umočio svoj jezik u zdjelu gnoja, pa je zato i izbljuvao protiv Italije sve najgrdnije pogrde, a zaplakao gorko za svojom nesretnom braćom koja stradavaju u ropstvu, i zahtjevao odlučno da mu se povrate Gorica, Trst i Istra“.

G. dr. Čok ne treba naše obrane i on nije kadar da bljuje bilo na koga pogrde, pa ni na Italiju, jer je on *Slaven, a nije sin hiljadugodišnje kulture one kraj Jadrana.* Dr. Čok govorio je istinu o našoj zemlji, o našim ljudima i o njihovim patnjama. Dr. Čok, kao i svi mi, znade dobro, da su *Gorica, Trst i Istra* naši krajevi, a mi dodajemo još *Cres, Lošinj Zadar, Lastovo i Rijeka.* Tako skladni „San Marko“. To su *slavenski* krajevi *pod Italijom*, i to mora cijeli svijet da znade, jer se istina i pravo sunce ne daju sakriti dlanom. Poslije dr. Čoka navaljuje „San Marko“ i na našeg pjesnika Rikarda Katalinića Jeretova i žali ga, što pjeva o Kraljeviću Marku i Sokolu. Sokol — veli „San Marko“ — nema posla na Jadranu, jer Jugoslavenski Soko je prosti kopun koji nije za takav let. Žali još Katalinića što pjeva Vladimiru Gortanu i poručuje mu, da izabere drugog junaka za svoje pjesme, *makar i nekog hajduka*, ali u koga imade srca i odvažnosti. I završuje svoj uvodnik ovim riječima: „I kad stanete bulazniti o invaziji u talijanske zemlje (?), ne govorite nam, zaboga, o Vladimiru Gortanu i herojima nalik njemu, jer ćemo onda biti prisiljeni, kod prvog boja, da ostavimo topove kod kuće i da pođemo na bojno polje samo sa maskama protiv zagušljivih plinova *(mi barbari, naravski, tako smrdimo da talijanskim herojima od Kaporeta i Vittoria Veneta ne trebaju topovi već samo maske proti našega smrada, a oni će nas latinskim šakama ubijati ko stjenice.)*

A sada još nešto mirisava cvijeća iz te hiljadugodišnje San Marcove kulturne bašte. *Sjor Canali* piše još u tom članku: „*Ta Balkania na ivici civilnoga svijeta već nam 15 godina razbija živce, baš od onoga vremena kad smo mi uradili najveću glupost i spasili njezine sinove na Jadranskom moru, i to poslije austrijske šetnje po Srbiji, i sad ti jadnici misle da mogu posvojiti Jadran zato što su prolili krv, koju su im isisale one male životinjice od kojih smo ih mi na Jadranu oslobodili.*“

Ili još dalje: „*Uz dr. Čoka vrstajuse i druge poglavice razbojničkih banda (capobanditi) i najdivljijih italofopskih organizacija koji urlič*

u

mi smo jaki, jaki! Jao onima koji to ne vjeruju! I tada zbor postaje pravi kanibalski zbor, jer se pridružuje urlikanju i Narodna odbrana i dere se još i jače. svi smo mi junaci po odredbi Njegovog pravoslavnog Veličanstva i progutat ćemo Italiju. I dok horda galami eto Jadranske straže koja bijesni: Jadran je naš, naš, naš! Jest uistinu je Vaš, jer ga čuvate sa četiri stare „karkaše“ izbačene iz Tulonskog arsenala i sa 12 aeroplana sa kojima nezna upravljati Jugoslavenski Soko, nenaviko na takove visine, jer su to visine samo za orlove, pa ih onda zato vode franc. kokoti.“

Još zadnji cvijet bačen na mučenika *Gortana* po *Kanaliću* koji veli: *„A poslije strjelanja njegova je krv potekla pomiješana sa gadnom i smrdljivom materijom.“*

Nije naša namjera da obranimo Vladimira Gortana od Canalijeva blata i nije naša briga što *Canali i njemu slični „messeri“ misle o Gortanu. Za nas su Gortan i njegovi drugovi, Bidovec i njegovi drugovi, naši svijetli mučenici, a vijenac oko čela postavila im je Italija, hiljadugodišnja nositeljica svijetla i kulture.*

Kakvo je to svijetlo i kakova je ta kultura, vidjeli ste iz odlomaka te uvodne pisanije „San Markove“. „San Marco“ može misliti za sebe, da je lučonoša. *Za nas je on tamni libel. A Ampalio Canali?* Za njega mi nemamo riječi u *našem barbarskom rječniku* i ne znamo iz kojeg je hiljadugodišnjeg kulturnog kanala doplivao na divljačke obale naše, već ga molimo da potraži u *rječniku talijanskog jezika najpodesnije ime za sebe, a naći će ga pod slovom F.*

D. Z.

Riječ omladini

Riječi omladini, koje je direktor gimnazije g. Banica, uputio učenicima prilikom proslave 1. decembra.

Otvarajući ovu našu školsku svečanost, kojom mi bilježimo dan ujedinjenja Hrvata, Srba i Slovenaca u jednu jedinstvenu državu, ja želim da Vama, omladini, uputim nekoliko iskrenih riječi.

Svi ste Vi još vrlo mladi i neiskusni, i još ne možete potpuno da shvatite: šta znači stvarati od pojedinačnih djelova jugoslovenskog naroda jednu veliku državnu cjelinu. Vi možete samo da nazirete politički, kulturni i ekonomski značaj tog istorijskog procesa. Medjutim, Vi treba da postanete svjesni i duboko prožeti idejom da budućnost vas mladih, da budućnost svih Južnih Slovena leži jedino u slozi, medjusobnoj ljubavi, u stvaranju nerazrješivog političkog, kulturnog i ekonomskog jedinstva svih djelova Južnih Slovena, u izgradnji jedne više političke i kulturne *sinteze*, koja će obuhvatiti sve posebnosti naše, sve razlike naše iz prošlosti, i dati mogućnosti da se snage i sposobnosti vas mladih generacija nesmetano dalje razvijaju.

Vi ste kadgod u zabludi kad o tom istorijskom, neminovnom procesu političkom i kulturnom razmišljate, jer često i nesvjesno stojite pod utiskom i uplivom krivih i netačnih pogleda i obavještenja. Vas možda i zavode i zbunjuju tjesnogrudim pogledima i shvatanjima, i netačno Vam prikazuju smisao i pravac ovog istorijskog zbivanja. Iz neznanja, iz uskih plemenskih koncepcija, iz nekih posebnih računa i pogleda Vas hoće često da vode krivudavim, mračnim putevima, a ne puštaju Vas na široku i slobodnu cestu dalekih perspektiva, kojom danas mladi narodi treba da koračaju.

Dragi učenici, Vi, mlade i svježe generacije, ne smijete se dati zbuniti ni zavesti. Vi mladi ne smijete da naslijedite sporove, sukobe, mržnje i strasti svojih starijih. Vama treba oči da se otvore. Vas treba da ponese zanos snažno napred, novim strujama i novim putevima. U Vašim srcima treba da nestane svaka mržnja, svaka ružna pomisao, a da Vas zagrjeva osjećanje tople jugoslovenske ljubavi i sloge. Vašim srcima treba da zavladaju plemenita osjećanja trpeljivosti, medjusobnog poštovanja, i čestitog takmičenja u stvaranju novih vrijednosti. Duh napretka, duh progresa, duh nauke, duh plemenitih humanih i socialnih ideala treba da Vas zagrjeva i da Vam daje snage i poleta za izgradnju jedne nove, bolje snažnije domovine. U svojoj velikoj slobodnoj, složnoj i snažnoj državi, u kojoj vlada ljubav i sloga, Vi mladi jedino ćete moći ostvariti one snove i ideale koji se sad bude u Vašim dušama. A kad sad, ovako mladi, kadgod možda i zbunjeni i neodlučni stojite i pitate se: šta da mislite, šta da otpočnete, kojim putem da podjete, Vi pogledajte na narode oko nas: svugdje ćete naći velike narodne pokrete jedinstva, sloge, stapanja, ujedinjavanja, pokrete velikih masa, koji ruše sve ograde i smetnje i izgradjuju nove složne, zajedničke frontove. Eno Vam Italije i Njemačke da druge zemlje ne spominjemo. Pa zar onda mi da se slabimo, da se cjepamo, da se mrzimo, da se potiremo, da jedan drugom smetamo? Ne! I mi moramo da idemo putem jedinstva, putem sloge, medjusobnog poštovanja i ljubavi. Svoju prošlost ćemo poštovati, voljeti, čuvati, ali ćemo kao razumni ljudi graditi nove puteve, stvarati nove oblike, i pokazati time svoju svježu i novu stvaralačku kulturnu snagu.

Ja sam došao medju Vas sa najljepšim iluzijama, sa iskrenim željama, sa čistom i nepomućenom ljubavlju, jednakom prema svemu onom što sačinjava prošlost svih djelova našeg naroda, pa sam uvjeren da se u Vama i u Vašim osjećanjima neću razočarati. Vi ste mladi na prekretnici. Vaša budućnost, i budućnost cjeloga naroda zavisi od toga, kojim ćete pravcem Vi poći. Ne udarite pravcem mraka, pravcem mržnje, pravcem tjesnih i mračnih ulica. Srca gore! Podjite smjelo, slobodno, puni mladalačkog zanosa putem slobode, putem medjusobne ljubavi i poštovanja, putem jugoslovenskog jedinstva, jer ćete samo u njemu naći mogućnosti za što ljepši, kulturniji i snažniji svoj život, za sreću svoju i cjeloga svoga naroda.

Svetislav Banica

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA
I TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Rezolucija zajedničke sjednice Saveza svih udruženja trgovaca i ugostitelja iz Jugosl. održane dne 26 XI 1933 u Beogradu.

Prestavnici gore navedenih saveza razmotrili su Uredbu Kr. vlade o zaštiti zemljoradnika, o zakonu neposrednih poreza, zakonu o porezima, o taksama i trošarini. U pogledu tih zakona konstatovano je, da će isti, budu li od Narodne skupštine usvojeni, uništiti trgovinu i cjelokupnu narodnu privredu i odlučeno je da se od Kr. vlade traži:

1) da se predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o neposrednim porezima odmah povuče;

2) da se sistem poreskog odmjeravanja postavi na bazu individualne platežne sposobnosti poreskog subjekta, i da se odmjerivanje obavlja po unapred utvrdjenim platežnim razredima, koje će poreskim odborima predlagati nadležna prinudna udruženja.

Pretstavnici trgovine su protivni načinu oporezivanja izraženog u § 7 prijedloga za izmenu čl. 53 Zakona o neposrednim porezima, koji je neostvarljiv i štetan i po Državu i po narodnu privredu.

3) Konstatovano je da neostvarljiv prijedlog, da se razrez poreza vrši na osnovu vodjenja trgovačkih knjiga, jer je praksa pokazala kod akcionarskih društava i preduzeća obavezna na polaganje javnog računa da se baš na osnovu takvog vodjenja knjiga, uspješno izbjegavaju obaveze plaćanja državnih dažbina. Pored toga i samo vodjenje trgovačkih knjiga u smislu ovog prijedloga je prosto neostvarljivo za 95 % trgovaca.

4) Pretstavnici trgovine traže u cilju jedinstvenog i pravilnog oporezivanja, da sva akcionarska društva i preduzeća obavezna na javno polaganje računa, ne budu oporezivana na bazi bilansa, već po oceni nadležnih poreskih odbora, kako se to čini kod svih trgovačkih radnji i preduzeća;

5) Da se povjeri mjesno nadležnih poreskih odbora oporežu sve industrijske prodavnice i filijale kao samostalne jedinice i nezavisno od njihove centrale;

6) Da se na isti način, kao i trgovačke radnje oporežu i sve nabavljačke i potrošačke zadruge.

Dostavljajući prednje Kr. vladi molimo, kako bi se u zajedničkoj saradnji donosili zakoni i uredbe o privrednom stanju naše zemlje. U protivnom slučaju skidamo svaku odgovornost za sebe.

Dnevno svježe RABUSOVE HRENOVKE. Prave kranjske kobase. Samoprodaja čajnog masla marka ZVONO. Užički kajmak. Čajkovački ovčij sir. Specijalitet „Kuglf“ sa kapulom. — Razni sirevi. Dnevno svježa kuhana šunka. - Sirova Šibenska šunka.- Maslac u bloku od vlastitih zdravih krava muzara u Bačkoj, uvijek svjež. - Sve ostale delikatese, sardine, konserve i marmelade. — Sve uz snižene cijene zbog odlaska na „Sjeverni Pol“.
Zora Mayovski Cukela - ŠIBENIK

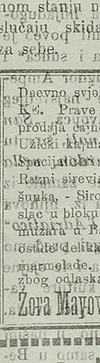

NAJBOLJE TAMBURE
Sremske i Farkaševe vrsti te majstorske gitare i mandoline uz jamstvo preporuča
Svjetska rukotvornica tambura
Stjepan M. Gilg
SISAK, br. 78 Jugoslavija
Nabavite novi veliki ilustrovani cjenik
tambura, kojeg svakome na zahtjev šaljem badava. Odlikovan sa 3 zlatne kolajne diplome.

Stanica za savjetovanje pri izboru zvanja u Dubrovniku

Dubrovačko liječničko udruženje je prigodom predavanja Dr. Krmpotića 24. XI 1933. u Banov. bolnici održalo je sjednicu, na kojoj je jednoglasno usvojen prijedlog uprave, da Udruženje preozme inicijativu, da se u Dubrovniku osnuje pomenuta Stanica. Zadaća i cilj je Stanici, da se mladost stručno pregleda po više liječnika i uputi onome zvanju, kojemu po svojim sposobnostima najviše naginje. Takvih institucija imamo po jednu u Beogradu i Zagrebu, a ovih će se dana osnovati u Ljubljani i Mariboru.

Za 1934 god. su u SSSR projektirane 32 polarne ekspedicije.

Ovih dana je završena sezona ekspedicija i istraživanja u polarnim krajevima SSSR, određenih za 1933. g. Brodovi, koji su učestvovali u polarnim ekspedicijama, vraćaju se u luku Lenjingrad i Arhangelsk. U vezi sa završetkom polarne navigacione sezone direktor Arktičnog instituta profesor Samojlović je u razgovoru s pretstavnicima lenjingradske štampe izjavio, da je neobično zadovoljan rezultatima radova u polarnim oblastima u toku ove godine. Profesor Samojlović je dalje izjavio, da će se rad Arktičnog instituta u 1934 godini znatno proširiti. Iduće godine će se uputiti 32 polarne ekspedicije, među njima i ekspedicija u istočno - sibirsko more i u sjeverne djelove Karskog Mora.

Vatikan kuje novac od zlata, srebra i nikla

Guverner vatikanskog grada javlja, da će u talijanskoj državnoj kovnici biti iskovan vatikanski novac od srebra i nikla. Kovat će se srebrni novac od 10 lira za 500.000 lira, srebrni novac od 5 lira za 250.000 lira, nikleni novac od 5, 10, 20, 40 i 50 centesima za 100.000 lira. U istom saopćenju se tvrdi, da će uskoro biti kovan zlatni novac od 100 lira u iznosu od 10 milijuna lira.

Trgovački ugovor Jugoslavije i Albanije

Između Jugoslavije i Albanije počeli su pregovori za zaključenje trgovačkog ugovora između Jugoslavije i Albanije. Albansku delegaciju, koja je stigla u Beograd predvodi bivši ministar Mehmed Konica.

Čehoslovačka i otplata duga Americi

Čehoslovačka vlada ponudila je da će platiti na dan 15 decembra na račun svojih ratnih dugova Sjedinjenim Američkim državama 150 hiljada dolara. Međutim washingtonska vlada traži da Čehoslovačka plati 180 hiljada dolara.

Lokomotive s naftinim pogonom na madžarskim željeznicama

Madžarske državne željeznice su izračunale, da brzovozne veze naročito u domaćim relacijama imaju velik deficit i zbog toga se već nekoliko puta pretresalo pitanje ukidanja suvišnih vozova. Sada je palo novo rešenje. Željeznice će zavesti motorne vozove s naftinim pogonom, koji će imati jedan ili dva Pulmannova vagona. Mala garnitura će biti puna putnika, a pogon će biti jeftiniji nego parni ili električni.

DOMAĆE VIJESTI

KINO „BALKAN“ prikazuje u utorak i srijedu vesela opereta na njemačkom jeziku sa pjevanjem i muzikom „Peika Gustika komandira“. — U četvrtak najveći osjećajni velefilm na njemačkom jeziku: „MAJKA“.

Proslava 1 decembra i Sokolskog praznika u Šibeniku

Šibensko građanstvo dalo je oduška svom nacionalnom osjećanju proslavivši 1 decembra na najsvečaniji način. U jutro bila su Blagodarenja u prvostolnim crkvama sviju vjeroispovijesti, uz prisustvo prestavnika vojnih i civilnih vlasti i velikog broja građanstva. U gradskom kazalištu u 11.30 održala se svečana sjednica Sokolskog društva, koja je ujedno bila najsvečaniji momenat Sokolskog praznika. Sjednicu je otvorio starosta društva g. Poturica, zatim daje riječ gosp. Milošu Trivi starosti Župe Šibenik Zadar, koji u svom patriotskom i lijepom prigodnom govoru potiče članstvo na rad i volju, samoprijegor i pouzdanje u sokolski front. Poslije održanog govora uzimlje riječ načelnik Protega, koji provađa niže kategorije članstva u više i predaje diplome članovima koji su se u raznim natjecanjima plasirali kao najbolji. Novo izvedeni članovi polažu zakletvu, zatim Sokolska koračnica i ova svečana sjednica društva, u prepunom kazalištu, bila je završena.

Na večer u 8.30 Sokoli održali su Akademiju u kazalištu, koje je bilo gotovo prenatrpano građanstvom. Proslov, govorio je g. Krstić, prikazavši herojsku borbu naših otaca, koji su prenatrpavali grobave svojim tjelesima, poljevali poljane svojom krvlju, dok su dograđivali i dogradili današnju Jugoslaviju. Zatim se prešlo na ostale tačke programa, koje su bile izvedene sa puno smisla, volje i uvježbanosti naših sokolaša. Najviše simpatije i aplauza pobrali su starije muške djece, izvježbavši vježbu „Sedmorica“ upravo precizno. Još se mnogo svidila i „Ritmička kompozicija“ (od Kušar) koju su izvele članice sa mnogo tehničkog znanja i uvježbanosti. Diletantska sekcija Sokolskog društva izvela je komad „Ranjenikova vjerenica“ osim starca i Žorža, ostala lica su zadovoljila, uzevši u obzir da im je prvi put stupiti na pozornicu. Zadnja točka „Živila Jugoslavija“ puna je simbolike, izvedena je od svih kategorija vrlo dobro.

Lovačko društvo javlja svojim članovima, da će na 8 decembra u 10 sati, održati skupštinu u društvenim prostorijama.

Težačka ulica. Kiše koje su zadnjih dana neprestano padale, razrovale su čitavu Težačku ulicu tako, da je prohod tom ulicom nemoguć. Uzevši u obzir da je to put za pravoslavni konsistorij i u većini puta i za šetnju u Šubićevac, bilo bi poželjno od nadleštva da uredi i ovu, ne baš tako, sporednu ulicu.

JOSIP JADRONJA – Sibenik
Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica
Povelјeni
Trgovački - Pomorski Mešetar.
Utemeljeno 1906. - Brzoj. Šped.
Jadronja Telef. broj 3 i broj 27
Komision. skladištai zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

U zadnjem broju našega lista bilo je javljeno da će u crkvi sv. Jakova, 7 XII održati spomenslovo u počast pok. Zvonka Rakamarića Dr. Mile Iljadica, što ne odgovara istini, već će se zadušnice održati 9 XII a spomenslovo održati će Dr. Vice Iljadica.

Općina Šibenik izdala je oglas kojim se pozivaju svi vojni obveznici ove općine rođeni 1884 do 1912 godine, koji nemaju vojne isprave kao i oni, koji su bili na vojnoj vježbi, da se prikažu osobno u općinski ured od 1 do 20 decembra. Oni koji se ne odazovu snosiće posljedice vojno krivičnog zakonika.

Važno za gg. trgovce. Udruženje trgovaca za srez Šibenik u Šibeniku constatovalo je potrebu, da svoje članove vlasnike bilo kakovih trgovačkih radnja u svrhu izbjegavanja sukoba sa propisima pozitivnih zakona kod promjena u svojim radnjama upozori na slijedeće zakonske propise:

„Prema propisima §. 100, 131 i 171 Zakona o radnjama od 5 XI 1931, dužan je svaki imaoc ma kakove radnje, za koju je dobio dozvolu ili ovlaštenje, da u roku od 15 dana po zakonu o radnjama prijavi svaku promjenu u svome preduzeću bilo to preselenje, napuštanje radnje, promjena poslovođe, proširenje radnje prvostepenoj upravnoj vlasti. U slučaju smrti vlasnika radnje dužna je udovica, odnosno staraoci malodobne djece, koja po propisu § 14 Zakona o radnjama imadu pravo nasljedstva za vodjenje radnje, da u roku od 3 mjeseca od časa smrti imaoca radnje to prijave prvostepenoj vlasti i zatraže da se zanatsko ili trgovačko pravo pokojnika prenese na njih. Ako to nasljednici ne učine gube pravo na nasljedstvo zanatske ili trgovačke radnje. Propusti neprijavljivanja nastalih promjena kod zanatskih ili trgovačkih radnja kažnjiva su po § 397 Zakona o radnjama novčanom svotom od 25 do 1500 din. Da se u registrima radnja može držati tačna evidencija, te da imaoci radnja ne bi zbog neznanja bili kažnjavani. Treba o tome svaki imaoc radnje da vodi strogog računa.“

Proslava Dana Ujedinjenja drž. realne Gimnazije. Dan Ujedinjenja naša gimnazija je proslavila, zahvaljujući predusretljivosti g. Šare, pretsjednika Uprave kazališta, u Kazalištu. Program je bio odabran i lijepo izveden, a o „*Misli narodnog jedinstva*“ znalački i lijepo je govorio profesor g. Gršković Jerko. Tom prilikom je direktor gimnazije, g. Banica uputio „Riječ omladini“, koju donosimo u našem današnjem broju u cjelini.

- **Na dan Začeća Bl. Dj. Marije** dne 8 XII brijačnice poslije podne bit će zatvorene.

Teško izranjen od mužara. U selu Kali, na otoku Ugljanu, teško je nastradao 25 godišnji obućarski radnik Rokvina. U ruci mu je eksplodirao jedan mužar, opasno ga izranivši po čitavom tijelu i otkinuvši mu desnu ruku i nogu. Prevezen je odmah u Preko, gdje mu je pružena liječnička pomoć.

„TESLA“ tonkino prikazuje u srijedu 6 decembra 100 % njemački kriminalni tonfilm: KLJUČ LJUBAVI — Gustav Diessl i Dorothea Wieck —

U Petak 8 decembra odlična njemačka opereta: NOĆ PRIJE ZARUKA.

Moli se nadležna vlast da strogo zabrani ostavljanje kola po putu, osobito noću jer u slabo osvjetljenim ulicama prijeti prolaznicima ozbiljna pogibelj da se ne spotaknu o djelove kola. Sinoć su neka kola u Težačkoj ulici, bila ostavljena na putu i to tako nemarno, da su potpuno sprečavala pristup u jednu kuću, trebala je intervencija od nekoliko ljudi da se ulaz u dotičnu kuću omogući.

DRŽAVNE NABAVKE

(Oglase kod Trg. Ind. Komore, Split)

Sanitetski materijal i lijekovi za bolnicu Split, lic. 9 XII.

Svinjska mast dobava za Kdu Boke Kotorske Hercegnovi, lic. 9 XII.

Popravci na m/b.f.k. „Vuk Mandušić“, lic. 9 XII.

Rekonstrukcija kamenog mosta preko rijeke Buhe, lic. 12 XII.

Osiguranje drž. puta br. 6, lic. 9 XII.

Hrastove, bukove, jasenove, jelove i borove daske za Kom. Pom. Arenala Tivat. Ponude 17 XII.

Kože kravlje, remena za Kom. Pom. Ars. Tivat. Ponude 12 XII.

MLJEKARNA „ALPA“ ŠIBENIK
Preporuča svoje proizvode. - Sir ala trapist, tvrdi i mekani kg. po Din. 15. — ementaler — Najbolji čajni maslac „Alpa“ Din 20 25 i 30 35 kg. - Slatki i kiseli skorup i sve ostale vrsti spec. sira.

Trgovina koža, cipela i šport. predmeta
Aleksandar Anweiler
ŠIBENIK, ulica Kr. Tomislava 4
Specijalna radiona za sve vrste cipela BOJADIŠEMO KOŽNATE KAPUTE. Popravljamo sve vrsti kaljače i gumene cipele.

SPLIT „IDEAL“ SPLIT
Tvornica kapa i šešira muških i ženskih svake vrsti, po najnižoj cijeni izrađuje i popravlja najžur. bez prigovora

IZ SUDNICE

U subotu bila je izvedena pred vijećem šibenskog okružnog suda, posljednja grupa optuženika po zakonu o zaštiti države. Pred stolom sudaca, kojima predsjeda savj. Rendić-Miočević, otpočela je u subotu velika rasprava proti 18 optuženika koja će trajati do 13 decembra. Optuženi su: Trković Martin Jurin rodom iz Gospića nastanjen u Benkovcu, kao organizator i kao posrednik između političkih izbjeglica iz inostsanstva sa „Ustašama“ u zemlji. I ostali optuženi su što su postali članovi „Ustaša“ prekršili su § 1 i 2 Zakona javne bezbjednosti i poretka u državi, za koje optužnica traži kaznu smrti ili robijom do 20 godina.

U nedjelju 10 decembra i narednih dana najljepši film ove sezone:
PJESME MOJE ČEŽNJE
pjeva tenor bečke opere: Hans Jaray i Martha Eggert.

SPORT

Divulje (avijatičari) Radio Stanica (Šibenik) 1:1

Na veoma raskvašenom terenu odigrana je na 1 decembra prijateljska utakmica između gornjih momčadi. Ni jedna ni druga momčad nijesu mogli razviti svoju igru radi velike vode koja se nalazila na igralištu.

Kod avijatičara treba istaći desno krilo Segulu i lijeva spojka Rošića. Domaći su imali najbolje ljude u golmanu, lijevom beku i desnoj spojci.

Golove su dali: Lipovšek za Radio, a Rosić za Divulje. Sudio je g. Pavlin objektivno.

—o—

Osvit — Avijatičari 2:1

U Nedjelju odigrana je prijateljska utakmica između Osvita i Avijatičara iz Divulja, koja je završila zasluženom pobjedom Osvita.

Igra je počela paklenim tempom jer su obe momčadi htjele da polučе vodeći gol. Ali navala Osvita igra uigranije, osim toga halflinija i bekovi su jaki oslon potpomognuti u prvom polu još i od vjetra i imaju više od igre. Ta nadmoćnost nije mogla biti izražena većim rezultatom radi dobre obrane gostiju.

Osvit je zaslužio da tu utakmicu prema toku igre dobije sa većim rezultatom. Momčad je izbalansirana i zna da se bori. Od igrača ne treba nikoga istaći jer su svi bili na mjestu. Golman Rončević nije imao posla, svega 2 šuta obranio je dobro. Bekovski par Rončević i Crnogača dobar. Posljednji je dao autogoal za goste, u halfliniji svi dobri samo bi trebalo Kosu preporučiti da drži svoje mjesto. Navala je igrala kao obično dobro, samo dobra obrana gostiju spriječila je, da ne polučе još koji gol.

Momčad Avijatičara istakla se dosta surovom igrom, naročito Rosić (igrač Hajduka), Požega i bek Radošević, osobito u drugo poluvreme, kada bi se igra bila izrodila i u tučnjavu, da nije bilo razboritosti i hladnokrvnosti igrača Osvita. Igra je konačno završila rezultatom 2:1 za Osvit. Uprava Osvita trebala bi da vodi više brige o svojim igračima, i da ne ih izlaže kojekakovim najsurovijim i na momente brutalnim i drskim igračima. Sudac je bio vrlo loš, sudio je na štetu domaćih i gostiju. Golove su dali Kacijan i Peričić, a za Avijatičare autogol Crnogača.

ANTE FRUA — ŠIBENIK
Najveće skladište DMC svih vrsta vune, svila, pamuka, za pletenje i vezenje TRIDENT konac. Kratke i galanterijske robe, svih vrsta vate i krojačkog pribora. Trikotaške robe, vešta, šlova, kapa, košulja, marama, čarapa itd

OGLAS

Banovinska Bolnica u Šibeniku treba 200 (dvije stotine) pari cipela od kože po uzorku koji se može da vidi kod ekonomata bolnice svaki dan za vrijeme uredovnih satova, pa se pozivlju zanimanici, da do 15 decembra 1933 podnesu ovoj upravi propisno taksirane ponude za isporuku ove obuće

Uprava Banovinske Bolnice
Šibenik, 2 decembra 1933.
Upravnik: *Dr. Machiedo.*

Priopćeno *)

Odgovor (sitne grupice) članovima Uprave Udruženja Zanatlija u Šibeniku.

„Narodna Tribuna“ br. 43 od 28 XI. t. g. donijela je odgovor na priopćeno br 41 od 21 XI t.g. pod naslovom ODGOVOR UDRUŽENJA ZANATLIJA.

Na prvom mjestu moramo ispraviti pasus, koji glasi, da smo mi napali zanatsko Udruženje. Nemožemo napadati Udruženje zanatlija, jer ono nije skrivilo ništa, a članovi tog Udruženja smo i mi sami, nego smo ukorili članove uprave tog Udruženja.

Mi se nismo „sakrili“ iza šifre, da se tobože bojimo sa našim imenima izaći u javnost, jer se to sakriti nemože, poznavajuči zakon o štampi. Imajući dokaze u rukama bila je nama dobra namjera učiniti protuzakonitome radu kraj, i baš radi toga nijesmo htjeli iznositi imena na javnost, i stvar htjeli riješiti sami medju nama zanatlijama.

Kako su gg. sama požurila sa imenima, to je nama jako žao, da vi niste prije promislili šta će se iz toga izleći, a nas pak ste prisilili kako u interesu zanatlija tako i obavijesti u javnosti izaći sa dokazima na naše priopćeno. Nećemo nikoga vrijedjati, već ćemo čiste savjesti pogledati istini u oči.

Na primjedbu pisca Vašeg članka nekih naših literalnih griješaka mi to priznajemo da se one mogu kod nas desiti, budući smo mi fizički radnici, a nikakovi intelektualci, a ipak što pišemo jeste dijelo samih nas, i netrebamo literalnih pomagača, griješka radi, koje bi jedno ovakovo literarno lice moglo da unese ne osječajući odgovornosti, koja bi mogla imati po nas kobnih posljedica. Prelazimo na stvar.

Gospoda članovi uprave se brane, da nisu prekršili zakon navodeći siromašnu i mršavu obranu, kako nisu mogli u ovome slučaju drukčije da postupe. Da se oni nisu trebali mučiti oko sastava ispitne komisije g. Podolskome dokazati ćemo citirajući § 315 Z. O. R. u savezu sa članom 99 pravilnika o polaganju majstorskih ispita, koji jasno kaže, da je ovakav slučaj riješio sam zakonodavac.

§ 315 Z.O.R. str. 3 glasi:

Clanovi ispitne komisije nemogu biti lica koja su u rrodstvu sa kandidatom u pravoj ili u pobočnoj liniji do drugoga stepena ili kod kojih je kandidat bio zaposlen u toku godine koja neposredno predhodi ispitu. Članovi komisije koji su sa kandidatom u srodstvu ili su u zavadi biće izuzeti. O izuzeću komisije *odlučuje opšta upravna vlast prvog stepena i donijeće* o tome *potrebnu odluku.* Protiv ove odluke može se kandidat žaliti banu čije je riješenje konačno:

Dalje iznosime prepis g. Mate Katalinića bojadisarskog majstora, potvrde, koju je izdao g. Podolski Josipu.

Potvrda

za Josipa Podolskog Josipova, kojim tvrdim da je kod mene bio uposlen kao slobo· slikarski i dekorativni pomoćnik i to od 20 juna 1929 do 3 maja 1933. U poslu se je pokazao dobar, vrijedan i pošten.

Posao napustio uslijed pomanjkanja rada zdrav i potpuno podmiren.

Sibenik, 4 maja 1933.

Pečat i v. r. potpis

Tvrdnja g. Mate Katalinića da on nije kupio skice od g. Podolskog za din 500 nije istinita, već je naprotiv istina da je on kupio ove skice, što je on vlastoručno potvrdio svojim pismom od 11 VI 1929 god.

Sami članovi uprave Udruženja pak priznaju, da je g. Josip Podolski tražio izuzeće g. Ivana Bumbera iz ispitne komisije, kao lice, sa kojim je u zavadi. Kad je to sve tako jasno *zašto* uprava Udruženja nije postupila po *§ 315 Z. O. R. i ustupila prvostepenoj vlasti kako to zakon naredjuje. Zašto?*

Uzimamo u obzir opravdanje uprave da se je ona vladala kod g. Mate Katalinića po poslovnoj knjižici i svojeručnim opisom o upuslenju g. Podolski kod pomenutog poslodavca. Što nije uprava ovome pogledu znala, to je znao g. Mate Katalinić, koji je izdao gornju potvrdu i zašto on sam nije obavjestio upravu, budući on kao član ispitne komisije *mora znati* svoje dužnosti i poznati *zakonske propise* jer kao takav mora, da bude o tome obavješten. Ako on nepozna svoje *dužnosti* nema pravo od kandidata *zahtjevati* kao stručnu spremu, tako ni teoretski dio ispita. Uprava Udruženja zanatlija je pak dužna upoznati svakog člana komisije sa obavezama, koje ga vežu na njegov položaj.

Pitamo upravu Udruženja zanatlija zašto je rekla g. Josipu Podolski, kad nebi bio g. Katalinić i g. Bumber u komisiji da treba ići polagati ispit u Split. Temeljem kojega § a ima da odluči o tome uprava Udruženja zanatlija?

Cijeli postupak oko tog nesretnog ispita goni nas, da pomišljamo tako, da je uprava sa matematikom u ruci izvršila pritisak na kandidata, ako pak nije pritisak onda gospodo priznajte, da neznate što radite. U koliko gg. iz uprave u svoje opravdanje zovu reviziju Zanatske Komore ne dolazi u obzir naše priopćeno u broju 41. Mi nijesmo govorili. da su nastale kakove materijalne štete u imovini Udruženja.

Pitamo gg. iz uprave kakovu to vlast imaju u rukama i šta znači prijetnja ugušivanja nekakovoga razornog rada? Jeli to razoran rad kada mi tražimo poštivanje zakona? Ostali Vaši prestupci o nepravilnome radu navedeni su u žalbi podnesenoj g. Banu od 17. X. t. g. i on će sam ugušiti svaki razoran rad.

Gospodine Peršan Mirko Vaša izjava ne odgovara istini, već je naprotivu istina, da ste izgovorili inkriminirane riječi: „kako ću ga srušiti kad je bolji od nas“. Pred kime ste to govorili to ćemo Vama dokazati svjedocima ako baš to hoćete. Imena svjedoka nećemo iznositi jer Vi sam znadete pred kime ste to rekli.

Incident gg. Podolski-Bumber morali smo spomenuti po navodu g. Podolski kako bismo dokazali da njih dvojica žive u ličnoj mržnji i obzirom na ovo nismo htjeli iznositi imena.

Prigovoru uprave Udruženja kako „sitna grupica“ muku muči već pola godine, da bi mogla nešto primjetiti neispravnosti upravi Udruženja, odgovaramo, da nemamo nikakove muke oko toga, i da smo upotrebili ovaj slučaj g. Podolski, već smo ranije podnjeli žalbu g. Banu a gdje nije zabilježen slučaj g. Podolski.

Ovim završavamo današnji odgovor sa najiskrenijim željama, da ovi naši iskazi urede dobrim plodom među zanatlijama i nećemo, da vrijeđamo nikoga, jer smo mi svi drugovi koji moramo da se nađemo u borbi za naša prava na okupu, a svaki pak onaj koji bude pogrješio iole nešto svojevoljno svijesno ili nesvijesno, bit će ukoren. Ukor pak mora, da ga izliječi takove bolesti, koja se zove sebićnost i tako ćemo dobiti zdravu i svijesnu zanatlijsku cijelinu.

Drugarski pozdrav ZDRAVO!!!

Nekoliko zanatlija
(sitna grupica)

Svjetska kronika

Nekoliko hiljada inozemnih radnika napustilo je Francusku, jer moraju da ustupe mjesto franc. nezaposlenim radnicima.

Povedena je akcija u Italiji da se iz ureda maknu žene, da što više muškaraca dodje do mjesta.

Veliki broj svećenika je uhapšen u Bavarskoj, jer su navodno širili lažne vijesti o Njemačkoj u inozemstvu.

Strašne oluje haraju na Crnom moru. Nekoliko je brodova potonulo s putnicima i posadom.

Novi francuski torpedo-razarač od 2610 tona porinut je u more. Torpedo-razarač je oboružan sa 5 topova kalibra 13,8 i 4 automatska topa.

200 djevojčica i dječaka izvest će u splitskom kazalištu operu Rusa Lazara Ćuja za koju priredbu vlada velik interes.

Demantiraju iz Londona da je franc. vlada stupila u vezu s engleskom vladom u svrhu emitovanja novog franc. zajma u Londonu.

Carinski sukob između Engleske i Francuske je likvidiran i bit će potpisan sporazum ovih dana u Londonu.

Madžarski sveuč. prof. Baisy izradjuje projekt o autonomiji Hrvatske.

Dr Ivo Mačelja, dalmatinac, potvrdjen je od T. G. Masaryka za redov. prof. eksperimentalne patologije na sveučilištu u Bratislavi.

Autobusni promet Ogulin-Senj obustavljen je već dva dana zbog visokog snijega.

Na zaplijenjenom talijanskom brodu „Redente“ nadjeno je 100.000 inozemnih cigareta i 600 kg duhana.

Između Praga i Berlina započeli su direktni pregovori, da se likvidiraju sporna pitanja na političkom i privrednom području.

Linčovanje crnaca u Americi još je na dnevnom redu. U državi Mitsoouri je jedan crnac linčovan i spaljen na lomači.

Iz zagrebačkog zoološkog vrta predano je na otoke Azure osam lavova.

Odgovor na izjavu g. M. Katalinića u N. Tribuni pod br. 44

Tko je dao pravo g. M. Katalinića, da me u javnosti prikazuju pukom neznalicom i potpunim idijotom u dekorativnoj umjetnosti.

Budući g. M. Katalinić od jednom stavio mrtvu tačku na moj mozak, to me savjest sili da oštro istupim proti ovakove brutalnosti i sebičnosti. I istim pravom kojim je g. M. Katalinić uzeo nož, da pravi operaciju u mom mozgu, te da me prikaže u svijetlu idiota, istim pravom hoću da dokažem, da to nije tako.

Ukratko iznijeti ću nekoliko dokaza o mom do sada stečenom znanju. God. 1914 pohađao sam obrtnu školu u Zagrebu kod gg. profesora, koji su na glasu kao akademski slikari. U toj školi učio sam specijalno dekorativnu umjetnost a i čistu umjetnost. Svršio sam g. 1918., dobio sam svjedodžbu u kojoj glasi, da sam pravovaljano položio ispit dekorativnog slikara. Zatim sam dekorirao i slikao više crkava po raznim krajevima naše države, tako isto sam dekorirao prvorazredne salone u Zagrebu, Beogradu te silesiju reklama i to sve sa dobrim uspjehom, koje mogu sve da prikažem dokumentima, kada će biti potrebno i više dobrih kritika u raznoj štampi naše države. Poslije svega toga bio sam pozvan u Sibenik, što mogu isto sa pismima posvjedočiti.

Radio sam kod Ivana Bumbera par dana, a pune 4 god. kod M. Katalinića. Prvi posao kod njega bio mi je: crkva sv. Frane u Šibeniku, gdje sam ja sam sve komponirao i narisao nacrt, te detajlirao i dekorirao crkvu, izuzev 12 portreta u medaljonima, koje je izradio ak. slikar Tomerlin. Jednako sam dekorirao crkvu sv. Križa i razne salone uz plaću mjesečno 3000 din. Danas od tih kolosalnih dekorativnih umjetničkih poslova od strane g. Katalinića osuđen sam kao neznalica.

Podolski
dekorativni slikar

---

*) Za članke pod ovom rubrikom uredništvo ne odgovara.

ŠIME ANTIČ — ŠIBENIK
Trgovina manufakturnom robom na malo i veliko. —

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN, Šibenik. Odgov. urednik: zamenj. Hamilkar Vitaliani